

Medlemsbrev

Bra insådd viktigt för lyckad vall

– Vallen är jätteviktig i foderstaten, speciellt inom ekoproduktion. Med bra vall kan man odla mycket näring på hemmaplan, försäkrar dalslänningen Fredrik Hansson, Nordbyn, Frändefors.

Och han bör veta vad han talar om, eftersom han utsågs till Årets vallmästare 2012.

Fredrik Hansson har drivit gården ekologiskt sedan 2005/2006 och den är till nittio procent självförsörjande på foder. Det som köps in är mineralfoder och toppfoder. Fram till i dag har han hunnit utnyttja en del av Greppa Näringens rådgivning, gjort växtnäringens balans i våras och härnäst ska han ta hjälp av en byggrådgivare för att få hjälp att förbättra förhållandena för kvigor och sinkor. Kvigorna går i dag på ströbädd, vilket de i och för sig mår bra av. Men flytgödsel är lättare att hantera och ger bättre kväveutnyttjande. Därför tänker Fredrik gå över till liggbås för kvigor, äldre än ett år.

– Man har alltid nytta av rådgivning, om rådgivaren är duktig och kan sitt ämne, säger Fredrik. Han tycker också att han har nytta av det som står i Greppa Näringens olika blad och skrifter.

TRE SKÖRDAR

Men åter till vallen.

– Man får fint vallfoder om man inte kör sönder vallen och allra viktigast är att inte köra sönder insådden.

Förstaskörden tas i månadsskiftet maj/juni. Sex veckor senare är det dags för andraskörden och i slutet på augusti skördas vallen för tredje gången.

– Förstaskörden ger mer gräs men klöveren går på bra till tredjeskörden, säger Fredrik och förklarar att man måste anpassa skördetiden efter vädret, speciellt tredjeskörden.

Sid 2

Fredrik Hansson

Du bestämmer!

Får du inte de rådgivningsbesök du önskar?
Ring och påverka.

Sid 3

Det våras för samarbete med Arla

Efter nyår kommer Arla att bjuda in sina medlemmar till träffar om hållbar mjölkproduktion. De kommer uppmuntra sina medlemmar att göra Greppa Näringens Klimatkollen och Energikollen.

Sid 4

Har du räknat?

Nya skrifter om ekonomi och miljö på mjölkgården.

Sid 4

Priserna går upp och ner men Greppa består

Vilken sommar och vilken höst! Vi kan se tillbaka på ett år som bjudit på positiva överraskningar i form av rekordskördar i söder samtidigt som en lovande skörd regnat bort på andra håll. Mjölkspriset har åkt berg- och dalbana.

Hur det än går ett enskilt år, behöver du som lantbrukare fortsätta att planera för nästa. Greppa Näringen har i år haft mjölkgården i centrum. Vi har tagit fram informationsskrifter som vi kallar "Praktiska Råd" och "Har du räknat?". I skrifterna tipsar vi om åtgärder på mjölkgården som är bra för både miljö och lönsamhet. Det handlar om växtnärbalanser, inkalvningsålder, bra grovfoder och energieffektivisering.

Under oktober har jag och fler ur projektledningen besökt de län som är nyast i Greppa Näringen, däribland smålandslänen Jönköpings och Kronobergs län, där mjölkproduktionen är omfattande.

– Vårt län har en självförsörjningsgrad på 500 procent när det gäller mjölk, berättade Anders Råsberg, LRF:s man i Jönköping vid vårt besök. Hittills i år har 80 lantbrukare i Jönköpings län fått ett eller två rådgivningsbesök, så Greppa är på gång även i de nya länen.

Stina Olofsson
Projektledare,
Greppa Näringen

FORTS. FRÅN FÖRSTA SIDAN: BRA INSÅDD VIKTIGT FÖR LYCKAD VALL

Fredrik Hansson och hans rådgivare Torbjörn Lundborg på rådgivarkursen "Vallen i centrum".

– Det är inte roligt att stå utan grovfoder som ekoproductent! Hittills har det dock gått bra. Är det en mycket torr sommar blir andraskörden liten och då väntar Fredrik med tredjaskörden för att den ska bli större. Fast de senaste åren har det knappast varit problem med torka i Dalsland. Vallmästarjuryn framhåller klövern i sin motivering till att utse Fredrik Hansson till Årets vallmästare 2012: **"Klövern är motorn i den ekologiska mjölkproduktionen hos Fredrik Hansson. Han har med framgång lyckats producera ett vallfoder med hög kvalitet, såväl näringsmässigt som hygieniskt, för alla tre skördar. Grovfodret spelar en central roll i företaget vilket även avspeglar sig i den höga avkastningen för de drygt 100 korna."** Fredriks tips för en bra vall är att vara noga med insådden. Han gödslar i samband med insådd, hoppar över gödsling i förstaårsvallen och sprider flytgödsel på våren år två. Om det är lämpligt gödslar han mellan skördarna. Det gäller att vara flexibel för att lyckas med olika årsmåner och uppenbarligen lyckas Fredrik Hansson med att vara flexibel på rätt sätt. Vallfodret blandas med helsädesensilage bestående av havre och ärter, som

skördas i mjölkmodningsstadiet. Helsäden skördas med jaguarhack och packas i plansilo. Korna får 2–3 kilo ts per dag från helsäd. Är det mycket blött i marken kan Fredrik tvingas vänta med skörd tills havren och ärtorna mognar, men det ger också ett bra foder.

Åkerböna årets bästa gröda
Alla kor utfodras med grovfoder utblandat med åkerbönor. Åkerbönona tröskas, mals och blandas i mixer. Spannmål, toppfoder (koncentrat) och mineralfoder ges i automat.

– Vi har utfodrat 3 kilo åkerböna per ko och dag, nu ligger vi på fyra kilo och jag tror att vi kan gå upp till fem kilo per ko och dag. Fredrik berättar om årets blöta skördeförhållanden, som gav höga torkningskostnader men en bra skörd. Åkerböna blev faktiskt bästa grödan i år. Det passade bra, eftersom proteinhalten i grovfodret blev låga och åkerbönas protein kompenserar detta.

– Sporren är om man lyckas, säger Fredrik Hansson och konstaterar att korna är fantastiska foderomvandlare.

Text: Maria Larsson

Produktionsfakta Nordbyn

Inriktning: Ekologisk mjölkproduktion i lösdrift

Antal kor: Cirka 110 + rekrytering

Avkastning: 10700 kg ECM/ko och år

Areal: 350 ha (varav nästan 2/3 egen mark)

Grödor: 110 ha vall, 25 ha naturliga beten, 45 ha åkerböna, 60 ha vårvede, 60 ha havre, 30 ha helsäd (havre+ärter) och 20 ha träda.

Till 90 % självförsörjande på foder.

Greppa uppmärksammar vallen!

I takt med stigande priser på inköpt foder så ökar intresset för att producera mer foder av god kvalitet hemma på gården. Att intresset för vallen är stort märktes inte minst när Greppa Näringen höll rådgivningskursen "Vallen i centrum" den 12 september på Råde försöksgård. Sammanlagt var ett 60-tal deltagare med på kursdagen

som startade i fält bland försöksodlingarna. Årets vallmästare Fredrik Hansson från Nordbyn i Frändefors, som du kan läsa mer om här intill, och hans rådgivare Torbjörn Lundborg var några av de som medverkade under kursen. I bästa Greppa Näringen anda är ett bra grovfoder något som förbättrar både gårdens ekonomi och minskar

klimatpåverkan. Läs mer om grovfoder med god potential i vår nyproducerade skrift.

Se sista sidan!

*Therese Olsson
Jordbruksverket*

Du bestämmer över rådgivningsplanen

Under ditt startbesök gjordes en rådgivningsplan över vilka besök du har möjlighet att få inom Greppa Näringen. Tycker du att du har fått vänta för länge på ditt nästa besök?

Eller har du ändrat dig och vill ha något annat besök än det som står i din rådgivningsplan? Det är du som bestämmer vilka besök du ska få och du kan påverka. Ring din rådgivare eller till länsstyrelsen för att få dina besök!

Arla och Greppa Näringen samarbetar om klimatfrågan

Efter nyår kommer Arla att samla sina medlemmar till träffar med fokus på hur gårdarna kan bli mer hållbara och klimatsmarta. Tips och trix för att bli mer resurseffektiv får man redan på träffen men medlemmarna får även rådet att fortsätta arbetet genom att göra Greppa Näringens rådgivningsbesök Klimatkollen. Klimatkollen ger en översyn av hur gården påverkar klimatet.

Arlabönderna kommer också tipsas om vårt helt nya rådgivningsbesök Energikollen, där fokus ligger på att minska den totala energianvändningen på gården. Vi ser fram emot det här samarbetet och uppmuntrar fler marknadsaktörer att haka på!

Therese lyfter djurperspektivet i Greppa

Sedan i våras har Therese Olsson jobbat med Greppa Näringen på Jordbruksverkets kontor i Alnarp. Therese är husdjursagronom och hennes främsta arbetsuppgifter har varit att ta fram nytt underlag till rådgivningsbesöken på djurgårdar, att anordna kurser och träffar för husdjursrådgivare och att hjälpa till med både mässor och att producera skrifter. På gång på husdjursidan framöver är bland annat en ny skrift i serien Praktiska råd, om lönsamhet med närproducerat proteinfoder, samt två rådgivarkurser om betesstrategi och stallmiljö.

Nya skrifter om mjölkgården

Vi har tre nya skrifter som riktar sig till dig som är mjölkproducent eller som producerar grovfoder. Du kan ladda ner eller beställa skrifterna på www.greppa.nu/skrifter

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Greppas medlemsbrev ges ut två gånger per år. Greppa Näringen ger råd som både lantbrukare och miljön tjänar på. Hos oss får du råd om allt från kvävestrategi, växtskydd, våtmarker till utfodring och energieffektivisering. Nu finns Greppa Näringen på Twitter. Följ @GreppaNyheter och få nyheter om projektet och om lantbrukets miljöfrågor. Du når oss på www.greppa.nu och 0771-573 456.

Ansvarig utgivare: Stina Olofsson, Jordbruksverket. Redaktör: Josefin Kihlberg, LRF

greppa näringen